

skolans disposition redan under försöksverksamhetsåret.

Under vårens lopp bör vidare sakkunniga tillkallas för det fortsatta organisationsarbetet. Sedan nya kursplaner för gymnasiet den 26 februari detta år fastslagna av k. m:t, kan definitivt förslag rörande inträdesfordringarna på mellankollärlinjen nu utarbetas. På de sakkunniga faller vidare att med iakttagande av vad jag i det föregående anfört utarbeta tim- och kursplaner samt i övrigt erforderliga organisationsplaner för arbetet inom lärarhögskolan. De sakkunniga bör vidare förbereda de framställningar om medelsanvisning för lärarhögskolan som ska prövas av 1955 års riksdag, i den mån detta arbete inte uppdras åt statlig myndighet.

Vid 1955 års riksdag bör proposition om anslag till lärarhögskolan framläggas, upptagande lärarhögskolans första avlönings- och omkostnadsstat. Med hänsyn till det återstående organisationsarbetet bör rektor tillsättas från och med den 1 juli 1955. Professorn, vilken har att planlägga den teoretisk-pedagogiska delen av lärarhögskolans arbete, bör om möjligt kunna tillträda sin tjänst senast den 1 januari 1956. Lärarhögskolans överstyrelse bör träda i funktion från och med budgetåret 1955-56 och medel för dess verksamhet beräknas under anslagen för skolöverstyrelsen. Slutligen bör förslag rörande lärarhögskolans byggnader och övningsskola efter avtal med Stockholms stad föreläggas 1955 års riksdag.

Under arbetsåret 1955-56 bör det förberedande organisationsarbetet avslutas och stadga för lärarhögskolan utarbetas. På överstyrelsen ankommer att framlägga förslag rörande lärarhögskolans verksamhet under det första utbildningsåret, 1956-57. Antalet tjänster under lärarhögskolans första år bör avpassas efter verksamhetens omfattning för att sedan successivt ökas.

Hemställan

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag att k. m:t måtte föreslå riksdagen att

dels beslut att i Stockholm ska upprättas en lärarhögskola med i huvudsak de uppgifter och den organisation, som jag i det föregående förordat;

dels besluta att utbildningen vid denna första lärarhögskola ska ta sin början höstterminen 1956;

dels besluta att i den egentliga yrkesutbildningen för de ämnes- och klasslärare som utbildas vid lärarhögskolan, ska ingå en praktiktermin, i huvudsak anordnad i enlighet med vad jag i detta avseende anfört;

dels också bemyndiga k. m:t att i anslutning till vad jag i det föregående anfört fatta de beslut och vidta de åtgärder i övrigt som är erforderliga för inrättande av en lärarhögskola av angett slag.

★ Min metod

Skriftlig huvudräkning

Denna tidnings redaktör har vid flera tillfällen bett om en pedagogisk artikel, och varför inte söka göra honom till viljes?

Ake Andreasson

Eleverna glömde allt nästan med detsamma.

Då bytte jag om taktik. Jag började i stället söka efter enkla regler och lättförståeliga metoder. Jag ville endast ha fram sådana förenklingar som på ett naturligt sätt framträdde i tal och uppgifter, dvs. sådana som kanske många lärare helt automatiskt använder i sin undervisning. Efter att ha rådgjort med kolleger roade jag mej med att göra undersökningar och experiment bland både stora och små. De regler jag kom fram till sökte jag därefter ordna metodiskt.

En kort presentation av denna min metod och dess tillämpning.

Tillvägagångssättet vid huvudräkning skiljer sej som bekant väsentligt från vad som gäller för skriftliga räkningar. Då man löser ett sett eller hört tal i huvudet, börjar man vanligtvis med största tal-sort. Jag har haft detta som grundprincip för alla fyra räkneseätten.

Inlärandet

Ett stort problem är, hur barnen enklast ska kunna inlära förenklingar. Jag fann snart att muntlig övning inte var tillräckligt. Jag införde därför något, som kan kallas skriftlig huvudräkning. Efter vad jag funnit, går nu inlärandet bättre. Barnen får skriftligt en hel del exempel inom ett visst begränsat talområde. Dessa tal ska lösas på genomgående samma sätt. Eleverna får med en s. k. förklaring visa att de förstår, hur talet bör lösas.

Exempel på övning

Utfyllnadsräkning med 100 som minuent. Subtrahenden lägst 36.

$$100 - 57 = 3 + 40 = 43$$

$$100 - 78 = 2 + 20 = 22$$

I regel tycker eleverna om dessa övningar, fast de säkert är psykiskt påfrestande. Sammanfattningsvis skulle jag vilja säga om skriftlig huvudräkning:

1. Endast ett visst avsnitt av tal bör övas varje gång, och endast en metod bör användas.

2. Talen bör vara betydligt svårare än vid muntliga övningar.

3. Barnen ska med en förklaring visa att de förstår metoden i fråga.

4. Övningen bör inte pågå för länge, då den utan tvekan är tröttande.

Exempel på metoder och talområden

Inom alla fyra räkneseätten finns vissa regler och förenklingar, som bör komma till användning i folkskolans klasser. Av utrymmesskäl tar jag endast med addition för tredje klassen. Här bör reglerna vara få och enkla.

Summan under 100

$$42 + 35 = 70 + 7 = 77$$

$$42 + 35 = 42 + 30 + 5 = 77$$

Den första metoden är bäst, när addenderna är ungefär lika stora; den andra är lämpligast, när ena addenden är betydligt större. ($23 + 65 = 65 + 20 + 3 = 88$)

Summan över 100; båda addenderna under 85

Här duger bäst:

$$67 + 55 = 110 + 12 = 122$$

Summan över 100; den största addenden inom 85-99

Jämna till 100 i förklaringen!

$$93 + 48 = 100 + 41 = 141$$

$$88 + 56 = 100 + 44 = 144$$

Vi fortsätter med övriga hundratal.

$$356 + 616 = 956 + 10 + 6 = 972$$

Går summan över i nytt hundratal (i högre klass), bör det nog vara:

$$376 + 232 = 500 + 100 + 8 = 608$$

Har vi den största addenden inom 85-99, kan vi göra så här:

$$489 + 59 = 500 + 48 = 548$$

Har vi däremot den mindre addenden inom 85-99, blir det:

$$356 + 95 = 456 - 5 = 451$$

samt i högre klass:

$$556 + 292 = 856 - 8 = 848$$

Mången invänder kanske att dessa tal är för svåra för muntlig huvudräkning. Vid den muntliga huvudräkningen kan man då välja lättare exempel, som dock är av samma typ. Efter vad jag funnit, för emellertid den skriftliga huvudräkningen åtskilligt annat med sej, som för eleven är värdefullt.

Jag sammanfattar:

1. Den är ett utmärkt stöd för all muntlig huvudräkning.

2. Eleven får en bättre uppfattning om